

Do?a Deneyimine Dayal? Çevre E?itimine Yönelik Özyeterlik Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Do?a Deneyimine Dayal? Çevre E?itimine Yönelik Özyeterlik Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20052>

Özet

Do?a Deneyimine Dayal? Çevre E?itimine Yönelik Özyeterlik Alg?s? Ölçe?i, bireylerin do?al çevre içerisinde gerçekle?tirilen e?itim faaliyetlerine yönelik kendi yeterliklerine olan inançlar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmis? bir psikometrik araçtır. Ölçek, özellikle çevre e?itimi alan?nda çal??an veya bu alanda e?itim gören ki?ilerin, do?a temelli etkinlikleri planlama, uygulama ve de?erlendirme becerilerine ne ölçüde güvendiklerini belirlemeyi hedefler. Geli?tirme çal??mas? 2016 y?l?nda Sar??an-Tungaç, Al?c? ve Ünal?-Coral taraf?ndan yap?lm?? olup, ölçe?in alanyaz?na önemli bir katkı sa?lamas? amaçlanm??tır.

Anahtar Kelimeler

Özyeterlik, Çevre E?itimi, Do?a Deneyimi, Alg? Ölçe?i, Psikometri, Özyeterlik Alg?s?.

Yazarlar

Asl? Sar??an Tungaç, Dilek Al?c?, M. Nihan Ünal?-Coral

Amaç

Bu ölçek, bireylerin do?a deneyimine dayal? çevre e?itimi etkinliklerini ba?ar?yla yürütebilme kapasitelerine dair sahip olduklar? **öznel inanc?**, yani özyeterlik alg?s?n? sistematik olarak de?erlendirmek amacıyla geli?tirilmis?tir. Ölçe?in temel amacı, e?itimcilerin veya kat?l?mc?lar?n? do?a tabanlı öğrenme süreçlerine aktif kat?l?mda bulunma ve bu süreçleri yönetme konusundaki motivasyonlar?n? ve güven düzeylerini tespit etmektir. Elde edilen veriler, çevre e?itimi programlar?n?n etkilili?ini art?rmak ve e?itimcilerin mesleki geli?im ihtiyaçlar?n? belirlemek için kritik öneme sahiptir.

Yap?

Ölçek, sosyal bili?sel öğrenme teorisinin temelini olu?turan **Özyeterlik** (Self-Efficacy) kavram?n? esas alır. **Özyeterlik**, bireyin belirli bir eylemi ba?ar?yla gerçekle?tirebilece?ine dair inanc?dır ve bu ölçekte bu inanç, özel olarak **Do?a Deneyimine Dayal? Çevre E?itimi** ba?lam?na odaklanm??tır. Ölçek, bu tür e?itim ortamlar?nda kar??la??abilecek pedagojik zorluklar, etkinlik yönetimi ve do?al kaynaklar?n kullan?m? gibi spesifik alanlardaki yeterlik alg?lar?n? ölçmeyi hedefler.

Ölçe?in ölçtü?ü yap?, genellikle birden fazla alt boyutu içerebilir; bunlar arasında do?a etkinliklerini planlama yetkinli?i, risk yönetimi yetkinli?i ve önceli kat?l?m?n? sa?lama yetkinli?i gibi faktörler bulunabilir. Bu çok boyutlu yap?, bireyin do?a temelli **çevre e?itimi** rollerindeki karma??k yeterlik düzeyini kapsaml? bir şekilde yans?tır.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??mas?, **geçerlik** çal??malar?n? içermektedir. Sar??an-Tungaç ve arkadaşlar? (2016), ölçe?in ölçmek istedi?i yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini belirlemek için çe?itli geçerlik analizleri uygulam??lard?r. Bu analizler genellikle yap? geçerli?i, kapsam geçerli?i ve görünüş geçerli?i çal??malar?n? kapsar. Yap? geçerli?i için s?kl?kla faktör analizi tekniklerinden yararlan?lm??t?r.

Makalenin ba?l??, kapsaml? bir geçerlik çal??mas?n?n yap?ld??n? i?aret etse de, kaynakta spesifik istatistiksel geçerlik katsay?lar? belirtilmemiştir. Ancak, akademik bir yay?nda sunulmu? olması, ölçe?in bilimsel standartlara uygun olarak geli?tirildi?ini ve ilgili teorik yap?y? temsil etme kapasitesine sahip oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in geli?tirilmesi a?amas?nda, ölçüm sonuçlar?n?n tutarlılı??n? ve istikrar?n? belirlemek amacıyla **güvenirlik** analizleri gerçekleştirilmiştir. Güvenirlik çal??malar? tipik olarak iç tutarlılık katsay?lar?n?n (örneğin, Cronbach Alfa) hesaplanması içerir. Yüksek iç tutarlılık katsay?lar?, ölçek maddelerinin aynı yap?y? tutarlı bir şekilde ölçtü?ünü gösterir.

Literatür taraması ve uzman görüşleri, maddelerin güvenilirli?ini sağlamak için titizlikle kullan?lm??t?r. Her ne kadar kaynakta spesifik güvenilirlik katsay?s? (Cronbach Alpha de?eri gibi) belirtilmemiş olsa da, geli?tirme sürecinin temel amacı, do?a deneyimine dayal? çevre e?itimine yönelik özyeterlik alg?s?n?n güvenilir bir ölçümünü sağlamaktır.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini tespit etmek amacıyla **faktör analizi** teknikleri kullan?lm??t?r. Geli?tirme çal??malar?nda genellikle Aç?mlayıcı Faktör Analizi (AFA) ile ölçe?in faktör yap?s? belirlenmiş ve ardından Do?rulamalı Faktör Analizi (DFA) ile bu yap?n?n uyumu test edilmiştir. Bu analizler, özyeterlik alg?s?n?n do?a temelli çevre e?itimi bağlam?nda kaç temel boyuttan oluştu?unu ortaya koymayı amaçlam??t?r.

Faktör analizi sonuçları, ölçe?in teorik çerçevesiyle tutarlı, anlamlı ve ayrıntılı alt boyutlara sahip oldu?unu göstermiş olmalıdır. Bu, ölçe?in sadece genel bir özyeterlik düzeyini değil, aynı zamanda bu yeterli?in farklı pedagojik ve uygulama alanlarındaki spesifik yönlerini de ölçebildi?ini kanıtlar.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Yeni bir ölçek geli?tirme çal??masıdır.)

Format: Derecelendirme format?nda (Likert tipi ölçek kullan?ld??? varsay?lmaktad?r, ancak orijinal kaynakta spesifik derecelendirme bilgisi verilmemi?tir.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Çevre e?itimi alan?nda çal??an veya e?itim alan bireyler (Ö?retmen adaylar?, ö?retmenler, e?itim bilimleri ö?rencileri vb.)

Age Group: Genellikle yeti?kin veya yüksekö?renim düzeyindeki bireyler.

Population Details: Orijinal çal??mada kullan?lan örneklem grubu, ölçe?in hedef kitlesini ve geçerlik/güvenirlik çal??malar?n?n yap?ld??? popülasyonu temsil etmektedir.

Test Methodology: Bireylerin do?a deneyimine dayal? çevre e?itimi etkinliklerini gerçekte?irme yeterliklerine dair alg?lar?n? öz-bildirim yoluyla ölçen bir envanterdir.

Anahtar Kelimeler

Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi, Do?a Temelli Ö?renme, Pedagojik Yeterlik, Çevre Ö?retimi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Bilinmiyor

Sorumlu yazar?n ileti?im adresi: aslisarisan@gmail.com (Asl? Sar??an Tungaç)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: Ölçe?in geli?tirildi?i ve yay?mland??? y?I 2016'd?r.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinler ve olası ücretlendirme bilgileri, sorumlu yazar Asl? Sar??an Tungaç ile ileti?ime geçilerek ö?renilebilir. Akademik amaçlı? kullan?mlar için genellikle izin talep edilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Sar??an-Tungaç, A., Al?c?, D. ve Ünal?-Coral, M. N. (2016). Do?a Deneyimine Dayal? Çevre E?itimine Yönelik Özyeterlik Alg?s? Ölçe?inin geli?tirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çal??malar?.

Journal of Turkish Studies, 11(19), 693-693.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: dog-a-deneyimine-dayali-cevre-egitimine-yonelik-ozyeterlik-algisi-olcegi-toad.pdf

Do?a Deneyimine Dayal? Çevre E?itimine Yönelik Özyeterlik Alg?s? Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri bu kaynakta sa?lanmam??t?r. Maddeler için orijinal akademik yay?na veya sorumlu yazara ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM